

Nr 43

Utlåtande i anledning av väckt motion om förbud mot försäljning av vissa livsmedelsimitationer.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 108, vilken behandlats av andra lagutskottet, har herr *Svenning m. fl.* hemställt, att riksdagen måtte besluta att 1 § livsmedelsstadgan skall erhålla ett tillägg av följande lydelse:

»Imitationer av livsmedel med sådant utseende och av sådan beskaffenhet, att de av misstag kunna komma att förtäras och därvid medföra fara för hälsan, få icke försälas till allmänheten.»

Över motionen har utskottet i den ordning 46 § riksdagsordningen föreskriver inhämtat yttranden från medicinalstyrelsen, veterinärstyrelsen och statens institut för folkhälsan.

Gällande regler

Enligt 1951 års livsmedelsstadga förstås med livsmedel varje till förtäring av människor avsedd vara, som tillför kroppen näringsämne samt icke, enligt vad därom är särskilt stadgat, är att hänföra till läkemedel. Vad i stadgan föreskrives om livsmedel skall, även om varan icke enligt vad nyss sagts är att anse som livsmedel, i tillämpliga delar gälla tillsatser till livsmedel, för förtäring avsedda njutningsmedel, ersättnings- och utdrysningssmedel för livsmedel samt sådana för förtäring avsedda läkemedel, vilkas sammansättning och tillverkning icke jämlikt gällande läkemedelsförfattningar är underkastade särskild kontroll.

Livsmedelsstadgan upptar ingående föreskrifter i olika avseenden om livsmedels beskaffenhet och hantering. Av dessa föreskrifter må här nämnas 2 kap. 3 §, vari stadgas att vara eller ämne, som användes vid framställning eller beredning av livsmedel, icke får vara av sådan beskaffenhet eller tillföras under sådana förhållanden eller i sådan mängd, att det färdiga livsmedlet kan antagas bli skadligt att förtära eller eljest otjänligt till människoföda.

Tillsynen över efterlevnaden av livsmedelsstadgan och de föreskrifter som meddelas med stöd av densamma (livsmedelskontrollen) tillkommer — med visst undantag — i högsta instans medicinalstyrelsen och veterinärstyrelsen. Statens institut för folkhälsan utgör centralt undersökningsorgan för livsmedelskontrollen. Livsmedelsstadgan innehåller därjämte bestämmelser om ansvar för överträdelse av stadgans föreskrifter.

Motionen

I förevarande motion påpekas, att i den allmänna handeln saluföres av plast tillverkade livsmedelsimitationer, avsedda att användas som skämtartiklar eller attrapper. Motionärerna upplyser att förtäring av dylika imitationer i utlandet orsakat olycksfall, som vid några tillfällen haft dödlig utgång. För att förebygga liknande olyckor här i landet anser motionärerna nödvändigt, att saluhållande av livsmedelsimitationer, vilkas förtärande kan medföra fara för hälsan, förbjudes.

Remissyttranden

Samtliga remissinstanser vitsordar motionärernas uppgift, att förtäring av livsmedelsimitationer under vissa förhållanden kan föranleda allvarliga olycksfall, och tillstyrker motionen. Veterinärstyrelsen ifrågasätter dock om icke lagstiftning i ämnet bör upptagas i särskild författning.

Utskottet

Varken i livsmedelsstadgan eller annorstädes finns förbud mot försäljning av livsmedelsimitationer, som till utseende och beskaffenhet är sådana, att de av misstag kan komma att förtäras och därvid medföra fara för hälsan. Motionärerna påpekar, att dylika imitationer utomlands förorsakat svåra olycksfall, ibland med dödlig utgång, och att imitationer av samma slag försäljes här i landet. Med hänvisning till angivna förhållanden föreslår motionärerna, att i 1 § livsmedelsstadgan intages förbud mot försäljning av hälsovådliga livsmedelsimitationer.

Medicinalstyrelsen, veterinärstyrelsen och statens institut för folkhälsan har i yttranden till utskottet vitsordat motionärernas uppgifter och tillstyrkt motionen. Veterinärstyrelsen har dock ifrågasatt om icke lagstiftning i ämnet bör upptagas i särskild författning.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att lagstiftning som reglerar försäljningen av ifrågavarande imitationer är erforderlig. Hur ett förbud bör utformas och om förbudet skall intagas i livsmedelsstadgan eller särskild författning, är utskottet emellertid ej berett ta ställning till utan ytterligare utredning. Det av motionärerna åsyftade resultatet torde vinnas genom en framställning till Kungl. Maj:t om utredning och lagstiftning i frågan.

Med åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

- 1) att riksdagen i anledning av förevarande motion, II: 108, måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag till åtgärder i syfte att förhindra försäljning till allmänheten av livsmedelsimitationer med sådant utseende och av sådan beskaffenhet att de av misstag kan komma att förtäras och därvid medföra fara för hälsan, samt

2) att motionen, i den mån den icke kan anses besvarad genom vad utskottet under 1) hemställt, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 17 april 1963

På andra lagutskottets vägnar:

AXEL STRAND

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Strand*, Nils Elowsson, Axel Svensson, Edström, Enarsson, Eric Carlsson, Dahlberg och Harry Carlsson*;

från a n d r a kammaren: herr Nilsson i Göteborg, fröken Wetterström*, herrar Odhe*, Wiklund i Stockholm, fru Eriksson i Ängelholm, herrar Jönsson i Ingemarsgården, Svensson i Kungälv* och Gomér.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.